

अर्थसंकल्प 2020-21 आणि कृषी क्षेत्राचे स्थान

केंद्रीय अर्थसंकल्पात कृषी क्षेत्रासाठी ठळक तरतूदी:

- 1000 कृषी उत्पन्न बाजार समित्या ई-नामशी जोडल्या जातील.
- अॅगी इन्फ्रास्ट्रक्चर फंड, डिझेल आणि पेट्रोलवर काही प्रमाणात सेस लागू करण्यात आला असून त्यापासून रुपये 30,000 कोटी मिळतील. ह्या फंडचा उपयोग कृषी उत्पन्न बाजार समितीतील आवश्यक त्या पायाभूत सुविधा वाढविण्यासाठी करण्यात येणार आहे.
- वित्तीय वर्ष 21-22 मध्ये, कृषी पतपुरवठा लक्ष्य रु. 16.5 लाख कोटी रुपये निर्धारित करण्यात आला असून त्यात पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय आणि मत्स्यपालन केंद्रस्थानी असतील.
- ग्रामीण पायाभूत सुविधा विकास निधी रु. 40,000 कोटी यापूर्वी तो रु. 30,000 कोटी होता.
- मायक्रो सिंचन निधी दुप्पट करण्यासाठी रु. 10,000 कोटी, तरतूद.
- कृषी आणि संबंधित उत्पादनांमध्ये मूल्यवर्धित करण्यासाठी 22 नाशवंत उत्पादनांचा 'ऑपरेशन ग्रीन स्कीम' योजनेत समावेश.
- कृषी उत्पन्न बाजार समित्यांमध्ये पायाभूत सुविधा वाढविण्यासाठी कृषी मूलभूत सुविधा निधी.
- उत्पादन खर्चाच्या किमान दीडपट समर्थन मूल्य दिले जाणार.

महाराष्ट्राच्या अर्थसंकल्पामध्ये कृषी क्षेत्रासाठी महत्वाच्या तरतूदी:

- 3 लाख रुपये मर्यादेपर्यंत पिक कर्ज घेणाऱ्या व त्याची वेळेवर परतफेड करणाऱ्या शेतकऱ्यांना शून्य टक्के व्याजाने पुरवठा. कृषी उत्पन्न बाजार समित्यांचे बळकटीकरण करण्यासाठी दोन हजार कोटी रुपयांची योजना घोषित.
- शेतकऱ्यांना कृषिपंप वीज जोडणी देण्याकरिता महावितरण कंपनीला दरवर्षी 1 हजार 500 कोटी रुपये निधी भागभांडवल. थकीत वीजबिलात शेतकऱ्यांना 33 टक्के सूट. उर्वरित थकबाकीपैकी 50 टक्के रकमेचा भरणा मार्च 2022 पर्यंत केल्यास राहिलेल्या 50 टक्के रकमेची अतिरिक्त माफी.
- 44 लाख 37 हजार शेतकऱ्यांना मूळ थकबाकी रकमेच्या 66 टक्के 30 हजार 411 कोटी रुपये रक्कम माफ
- शेतमालाच्या बाजारपेठ व मूल्य साखळ्यांचा निर्मितीसाठी एकूण 2 हजार 100 कोटी रुपये अंदाजित किमतीचा मा.बाळासाहेब ठाकरे कृषी व्यवसाय व ग्रामीण परिवर्तन प्रकल्प.
- प्रत्येक तालुक्यात किमान एक याप्रमाणे 500 नवीन पुण्यश्लोक अहिल्याबाई होळकर भाजीपाला रोपवाटिका स्थापन करणार.
- राज्यातील 4 कृषी विद्यापीठांना संशोधनासाठी येत्या 3 वर्षांत 600 कोटी रुपये निधी उपलब्ध करून देणार.
- शरद पवार ग्राम समृद्धी योजनेतर्गत लाभार्थींना गाय किंवा म्हशींचा पक्का गोठा बांधण्यासाठी, शेळीपालन किंवा कुक्कुटपालनाची शेड बांधण्यासाठी तसेच कम्पोस्टिंगकरता अनुदान.
- सहकार व पणन विभागासाठी रु.1284 कोटींची तरतूद. जलसिंचनासाठी 13 हजार कोटी रुपये.